

CURIERU ROMANU

Gazetă

POLITICA, COMMERCIALA,

SI

Litterară.

Redactie si la D. Iosifu Romanov; la judece la CC. Cărmuirii si la DD. Profesori.

Această foie ese de două ori pe săptămână, Marcea si Simbăta, iar Buletinul de patru ori.

Prețul prenumeratiei pentru Curierul Român impreună cu Buletinul Official, este de doi galbeni pe anu; iar in parte unul quâte un galbenu.

Abonarea se face in Bucuresci, la

ANUL XVIII. N°. 29.

BUCURESCI.

SĂMBĂȚĂ, 6 APRILIE 1846.

BUCURESCI.

DD. Avonații la încheytura de Bibliotekă universală.
(Urmare.)

- D. Bopnikya Grig. Gândireanua.
- D. Kluychegya P. Poienaryua.
- D. Kșnitanyua Skagalat Fidienneskya.
- D. Kșnitanyua Karakaside.
- D. Sărdaryua K. Epites.
- D. Profesyaryua N. Nenovicı.
- D. I. Teoxaride.
- D. Rădykanua Dymitreskya (*).
- D. Kavalegya Xidea Manoă.
- D. Aaron Amer.
- D. Pitaryua A. Zoty.
- D. Dim. Petrovicı.
- D. Nae X. Xristy zarafya.
- D. Ioan Kydogay.
- D. Baside Șiniky.
- D. Pitaryua K. N. Rimnicyanua Inçiner.
- D. I. Kombleanyua.

MAREA-BRITANIE.

Presentându-se la kammera dorziilor kște-ba petiții in favoarea intereselor agrikole, dorzyua Stanlei s'a fodosit de achestă okkasiie sune a se pronunța in kontra măsuryelor luy sir Robert-Peele, atinçurytoare de deçide țereale, esnyrimând sueranyua kș, in fșnyșnyndyşe măsuryele achestea la kammera dorziilor, ny vor fi priimite de dșnsa.

FRANCIA.

Akademia regaal de medeciny a askyatat in zialaele din ygmș yn raport foarte remarkabilă asyngra

(*) Achesti natry avonații sunt din Bryia. Este de luyd D. Dymitreskya. Se afal așytor ad D-luy Profesor, ky plaat de 100 lei pe luyd. Kym a vșzyt programa, s'a gurat de D. profesor a priimi mi avonamentyua sșy, mi sș i se poureaskș din plata sa kște 25 lei pe fie-kare luyd. Ny de mai nyçiny luyd este mi D-na Pitryeasa Anika Boiereaska, kym mi zelaxa ky kare in toate se distinçe DD. Israeliçii Xidea Manoă mi gșmștykyua sșy Aaron Amer.

çymei. Dnyș țerçerea ministrayuy de kommerçy, se nymissse o kommissie de yn-sure-zeye memby; de DD. Prys, raportor, Ferris, Beçin. Dyois, Adelon, Dnyvis, Londe, Medier, Pariset, Roier-Koldard mi Poisevialae. Achesti medicy inbyçny s'a y okkuyat de țealde mai inalte kestyiny içienitçe; achesta eră akym o garançie prea sigyry kș opinyia lor va fi de çea mai mare grevitate in țydekată Akademię. Și in adebyr kommissia s'a inkynyçyryat de toate deskoneryitile ny-tinçioase: nimik n'a y neglyçnyat din tot çe a nytyt da achesty raport yn tin de çea mai inaltă veritate.

Sune a facyçe inçelaele konkaysiile achesty raport mi uentry ka sș se poaty vedea de çe inmortançy sunt in priinyua karantinyelor mi a deçyilor sanitare, de vom redyçe mi de vom da aiyi simplyfikate, nyekym ymeazy :

1. Çyma este endemiky in Eçint, in Siria mi in Turyia.

2. Çyma se desvoalt șontaney sșyt in flyinyua kayseilor lokale mi atmosferitçe.

3. Ny mai sigyry çivilisayia poate impedekă desvoaltarea çymei șontanee, fie endemiky, fie epidemiky.

4. Adesea-ory çyma se inbyçnymeazy sșyt forma maadnyilor epidemitçe:

5. Çyma se kommynykș prin aer iar ny prin atinçere; așnă dar çyma ny este kontakçioasș.

6. Baraçeale, luyçyrye mi nyryçyrye ny transmit çyma prin kontakt mi ny formeazy çentry sa y vatry de molinsire.

7. Ny mai sigyry çymayiyi pot forma çentryry de molinsire mi transmite asfel çyma prin aer.

8. Betrele sa y çentryrye de molinsire, intr'o koravie, sunt formate ny mai de çymayiyi dintr'ansa.

9. Periyua inkybayiey çymei nyçy odaty n'a treçyt neste ont zialae.

In priinyua karantinyelor konkaysiide achestea sunt de çea mai inaltă inmortançy. Este o reformș sanitary de tot intrayry. Este inbederat kș dakș nyryçyrye ny da y çyma, kș dakș ny mai de la çymayiyi se poate molinsy çine-bă intr'o koravie, kș dakș periyua inkybayiey este çea nyat ny mai ont zialae, ar treçy a ny se sșnynyne la karantiny yn bastiment çe ar intră intr'yn port fșry a aveă ne çine-bă çy-

mat mi a кѣтъа кѣадѣторіе ар фі де нѣъ зідде. Кон-
касиіде Академіеі де Медечинѣ аѣхнѣ да ачесаиі
реформѣ ка чеа чергѣтѣ де маі мѣдѣі ані де докторѣа
Aubert-Roche, ми каре аѣ де басѣ имѣреѣрѣгіе ми
еснеріиґеде динѣ'нѣ тѣмѣ маі мѣдѣ де ѣн секод.

GERMANIA.

Ін Газете ѣнѣверсадѣ германѣ се чѣтеме ѣмѣто-
гѣа артикол:

Тоатѣ револатѣ ін Полоніа вѣне, нѣ дѣн нѣртеа по-
поруѣа, чѣ дѣн нѣртеа новілімеі, каре, ін док де а
кѣѣтѣ адеѣѣрѣгѣта націоналітате полонесѣ, вѣеа нѣмаі
сѣ нѣіе іагѣші мѣна не домінагіа де адѣтѣ датѣ аѣ-
нѣга попоруѣа. Ачесаѣтѣ новіліме аге о амѣа де нѣдѣ-
нѣіе ідее деснѣре чеа че се інѣелдеѣе ін Очѣдент нѣн
націоналітатеа ѣнѣі поног, ін кѣт ін док де а проміте
ѣѣгесѣѣа ми геранѣа ми о посігіе ліберѣ ми регѣлатѣ
кѣ інѣелдепчѣне ін стат, еа а сокотіт кѣ ва нѣтеа
сѣѣдѣ поногѣа нѣн вогѣе коммуністе. Ачесаѣтѣ по-
віліме аге о амѣа де нѣдѣнѣ ідее деснѣре лібертатеа ве-
нѣіѣ ін дѣме нѣн реформѣ, ін кѣт нѣ е де мѣдѣ де
кѣнд еа іагѣші а кѣѣѣт ін векіеа са гремалѣ де а се
дѣа дѣнѣ Італіені ми а се лѣсѣа а фі домінагі де кѣ-
тре фемеі. Ачесаѣтѣ новіліме есте ѣн соѣ кѣ тотѣа
дѣфферент де ад поногѣа ми дела деагѣ дѣн Полоніа,
кѣѣі есте кѣ нѣгѣа нѣгѣу ми аге о фісіоніе оріен-
тадѣ, іаг геранѣа есте влонд ми аге трѣсѣгѣеде інтѣнсе
адде рѣнтеі славе ми нѣеа нѣдѣнѣ скоаѣе аѣагѣ. Ачеса-
ѣтѣ новіліме а fost totd'аѣна імѣіаѣторѣа ѣѣгесіаѣг
ми ад гераніаѣг, кѣріі сѣнт дѣторі лібератеа дог чѣд-
аѣг кѣріі о імѣіаѣл не еа інѣнѣі, кѣріі, ін Австріа
сѣре ессеміаѣ, ѣнде гапнортѣгіе сініоріаде ѣкѣ
сѣѣсіѣтѣ, се сінт амѣа де нѣдѣнѣ де ачесаиі нагіе кѣ
сѣѣнѣнѣі дог ін кѣт еі нѣчі де кѣм нѣ се сѣіеск де аі
омнорі, ми кѣріі, ін провингіа Пosenѣа ми, н'аѣ вѣт
нѣчі де кѣм сѣ іа нѣрте да коѣѣѣгагіе.

Де фѣѣѣ кѣ ачесаѣтѣ стѣре а дѣѣѣгіаѣг. ноі ін-
треѣѣм не тіагѣа франк де ѣнде іі вѣне ачѣладе сім-
пнѣіі нѣнѣѣ ачесаѣтѣ новіліме. Амѣа, фѣгѣ індоіаѣл,
тіагѣа не ва рѣспѣнде: есте адеѣѣрѣт кѣ ачесаѣтѣ новілі-
ме кѣѣетѣ нѣмаі да сіне ми кѣ есте не ѣѣнѣтѣте ва-
варѣ, кѣ нѣмік нѣ фѣче нѣнѣѣ поног ми нѣнѣѣ на-
ціоналітатеа са вѣне інѣелдеаѣтѣ; інѣѣ ачѣста есте кѣ-
ва ачѣлаѣг трѣі нѣтегі каре аѣ стрікат націоналітатеа
полонесѣ, сѣнт акѣм вѣ'о онѣ-зѣчі де ані; ми нѣнѣ ѣѣ-
маге, дакѣ новілімеа нѣмік н'а фѣѣѣт нѣнѣ акѣм нѣн-
ѣѣ поног, аста нѣ ва сѣ зѣкѣ кѣ еа нѣ ва фѣѣче нѣ-
нѣмік кѣнд інѣ'о зі ва фі ліберѣ.

Сѣре а доведі акѣм тіагѣа ми франк кѣ ми ачѣста
естѣ ѣн фѣас сінтѣментѣа, трѣѣѣ сѣ вогѣім деснѣре на-
ціоналітатеа історікѣ гагангіатѣ Полонесіаѣг ѣнѣнѣі
дела імѣнѣгіеа Полоніеі нѣнѣ конгрѣсѣа дела Віена.
Ачесаѣтѣ націоналітате, маңнѣѣтѣ де Пруссіа, ар фі дѣ-
сѣт новілімеі полонесе дѣѣѣа кѣмѣ лібер сѣре а агѣтѣ
кѣ кѣнѣсапѣ, кѣ воіеѣе рѣсѣѣтѣтеде епохеі акѣѣаде

ми кѣ меріѣтѣ сімпнѣіаде маніѣѣстѣте ін 1831 да вѣа-
ѣѣга кѣвадѣреаскѣ а Полонесіаѣг, сімпнѣіі кѣре ге-
нѣск ін мѣнѣѣѣ ачѣста ін адеѣѣѣ кѣ мѣѣт маі слаѣѣ.

Артиколѣа конгрѣсѣѣа ми дела Віена, да кѣре ам
фѣѣѣт адѣѣсіе, есте кѣѣрѣнѣс ін ачѣсті терміні: «По-
лонесіі, сѣнѣнѣіі рѣсѣрѣтѣіѣ аі Русіеі, аі Австріеі ми
аі Пруссіеі, вог довінді о репрезѣнтатіе ми інстѣтѣѣі
націонаде, регѣлатѣ дѣнѣ модѣа есістѣнѣеі політѣѣе
че фіе-кѣре дѣн гѣѣѣнѣгіеа де кѣре еі дѣн ва ѣѣѣдекѣ
фолосітор ми кѣѣініѣос де а де акѣрдѣа.» Артиколѣа
ачѣста, Пруссіа 'да імѣіаініт не деплін; 'да імѣіаініт
амѣа ін кѣт адеѣа-орі гѣѣѣнѣга прѣссіан а fost інкѣ-
мінат деснѣре ачѣста, маі аддеіс ін 1831, ми ін кѣт
германіі че докѣск ін провингіа Пosenѣа ми, ін нѣ-
нѣѣ маі мѣдѣ де вѣ'о 700,000, адеѣа-орі с'аѣ імпѣ-
рѣтѣіт кѣ маге стѣѣѣнѣѣ імѣіаініті ачѣлаѣі артикол.
Гѣѣѣнѣга нѣчі де кѣм н'а тѣѣѣѣгѣт датѣнеде ми сѣѣ-
венігіеа націонаде; а маңнѣѣт ідіома ми а кѣѣтат а
о кѣѣтѣвѣ нѣнѣ інѣнѣѣ; а дат постѣгі Полонесіаѣг ін
провінгіе, дакѣ аѣ авѣт кѣпачітатеа нечѣсаріе.

Кѣт деснѣре докѣгіеа не ѣнде гѣѣѣнѣга а германі-
сѣт не Полонесіі ми не ѣнде а кѣѣтат, нѣнѣ інстѣтѣіі
репрезѣнтатіѣе, нѣнѣ лібератеа гераніаѣг ми адѣтеде, а
стѣторнѣчі гапнортѣгіі маі стрѣнсе інѣре ачѣсѣтѣ провин-
гіе ми інѣреагѣ монархіа, нѣ 'іа германісѣт сѣре а
фѣѣче дѣнѣ'нѣнѣі германі, чѣ сѣре аі фѣѣче а се ім-
пѣрѣтѣіт де оаре-кѣре лібертате попѣлагѣ.

Амѣа дар ачѣсѣтѣ новіліме полонесѣ а авѣт дѣѣѣа
кѣмѣ лібер сѣре а агѣтѣ патриотісѣмѣа сѣѣ ін фѣвоагеа
Полоніеі. Че-а фѣѣѣт ѣнѣсѣ? Еа н'а нѣѣс ін дѣѣѣре
дѣнѣѣа еі репрезѣнтатіѣе де кѣт нѣмаі нѣнѣѣ а фѣѣче
оппозітіе ін коңтра тѣѣѣаѣг мѣѣѣгѣаѣг Гѣѣѣнѣга ми;
дѣснѣреѣѣе не германі; нѣнѣѣ дѣнѣса, монархіа
пруссіанѣ нѣ есістѣ; еа стѣ не да монііаде еі ми фѣ-
че да дѣторіі, тоате тендѣнѣеде італіене ін коңтра про-
тѣстѣнтісѣмѣа ми сѣнт нѣеа-вѣне нѣліміте де дѣнѣсѣ; нѣмік
че поате фі фолосітор Стѣѣѣа ми нагіеі садеде пропѣгі
нѣ інѣагѣ, нѣчі нѣ фѣѣче нѣнѣѣ аргѣѣѣѣѣѣѣ, чѣ кѣѣ-
тѣ нѣмаі да чеа че еа нѣѣеѣе націоналітатеа са,
адѣѣ да нѣвідеѣнѣгіеа еі че нѣмаі сѣнт де епоха
ачѣста.

Асѣѣа есте новілімеа полонесѣ, кѣ нѣеа нѣдѣне
есчѣдѣіі, ми ачѣсѣтѣ новіліме а коңсѣірат ін коңтра
Стѣѣѣа ми кѣѣѣа еа е сѣнѣнѣѣс ми кѣре кѣѣѣ а да П-
лонесіаѣг адеѣѣрѣгѣта націоналітате тѣѣѣаѣг класеаѣг,
чѣд нѣдѣнѣ ін мѣка нѣрте че носѣдѣ дѣн нѣмѣнѣѣа По-
лоніеі.

О вісіѣтѣ а ѣнѣі Еѣропѣан да ѣн папѣ
де Коңстантінополѣ.

Ун Енглеѣз інсопѣт де драгоманѣа сѣѣ се інѣѣѣі-
пѣаѣѣ да ѣн папѣ че нѣедеа рѣстѣрнат трѣѣѣнд дѣн
чѣѣѣѣѣа сѣѣ, інѣ'о садеѣ інѣѣѣѣѣтѣ нѣмаі ін ко-
воаге, ми ѣнѣаѣѣ інѣре вогѣігеа дог, нѣнѣ аѣѣѣѣа
драгоманѣа ми ін кѣнѣа ѣнѣѣѣг.

— Sunt orgolioşii armăsari mi eșede kare aș
 pșkyt kaii kariî vor traupe ne Eșchedenția Sa mi o
 vor duche la termenya kładătoriei saale! Fie'î șaoa
 ne kare va ședeă duche mi moale ka bakka profety-
 dui de ne ad treilea giș din Paradis! Îi doresk yn
 somn ka ad konilaxayî ce doarme inkonșyrat de pș-
 ringii sby! Șii fie ka, inemiciî seî kând se vor in-
 fșidina înainteî, duminide okiador sby sby flakșreze
 in intynerek ka duminide okiador a patry-zeci de tigri.—
 Iar dragomanya traduche prin ačeste singure vorbe: Па-
 «ша іцї поштепе кładătorie vuph!»

Asfel este mai totd'ayna inșdvinșa dragomanșayî
 orientaal asșna konversașiei.

S M A R A N D A.

(La D. Aga Șkaglat Bșkșneskya.)

I.

Konilal, lasș lukșya; — o! dypg'șii-e negiereă;
 Bynika doarme dvyș mi luyî s'ay kșakat;
 Tșkșpede ne vatg mi 'n inim'șii vıboareă,
 Kochioaba sșrdș oagș tșgziș aș duminat.

Un greere 'n firidș, — mi Șidșya la fereastrș,
 Un vroșčea mi vșntya la șpșșii vomvșnind;
 Fak banda varabondș ce 'nkșntș soarta noastrș,
 Ne ofelini adoarne, boğadiador kovind.

Ferreșya tșș e dumea in kare roza bellal,
 Anșare ičii mi kolea prin gișii mi printre șniș,
 Șii firya ce petreche mi 'nnoadș-o flogiçealal,
 E firya vieșei melde; — dar ty de ce șyșniș?

Koșya ta ka poantea in bukla șnyșealde,
 Ne fașa ta ka zioș, askunde yn tșgșșean
 Ș'o lakșmș 'ntre țene; — iar saabașii de tșgșealde,
 Sunt stealade ce seara se șkaad in oșean.

Femea kare palpe e țnyer ce vegiaș;
 O inim' in lakșmș, e yn palkyt buklet,
 Șii pentya kare bate e ora ce dukreazș;
 Amorya e kșnyș ne fșyntea de poet.

Askulat ne poetya mi lasș-orî ce ximere,
 İn doș trei kșvinte vezî soarta de ofani:
 Ačea ce tș adoarș, pentry o mik' avere
 Nyșii țere tșgșya d'ayr. O! fșyșii, fșyșii de profani.

Vșzyt'ai kavalerya ky neagra pșlșrie,
 P'yn armșsar de șnyș ky pșgide de fok,
 D'ai krede fșyșmıntya, e kșar o nevynie,
 F'șii kryčea mi 'n sîn skvıș, — dearte d'açest dok.

Intrat'ai prin padate mi șhaendide kastealde,
 Sș vezî çeș kagnavaalya mi baalya çea maskat,

Ky dvyș kandelașre, — inșgșçiate stealde,
 Șii țmșgele ne țeamșgi gișnd neinçetat.

Sș vezî in serî de varș gșșdini idaluminat
 K'o sytș de xavyzyi mi potekyçe miî;
 Ky parçe gșkoroase, mi damie kolorate
 Ne ynde kınarosya askunde-aî poșçii fșii; —

Șii iar in serî de iarnș d'açi nișș la poartș
 O maș mare 'ntinsș ky mızıçe kșntșnd.
 Sș vezî yn amfiteatry, o menș inkșkatch
 Sș vezî orchestra, loșșa, parterș anlașdșnd.

O! dumea idealal e vișya de mireasș
 'Nafșynya nyșçii saale; — e sfera de poet
 İn kare gșțyçene Smaranda mea fșyșmoasș
 Ka faryya bagçei melde, ka yn dișin komet.

II.

Çi dıte de te kryakș konilal ferıçitș,
 Eș içii inkizș oblonya; — streșarya ny mș lasș
 Sș staș ne prıșnș afagș, sș'mî niș mintea çintitș
 La dıdçeașii kșșyșyș la fantașii vırtșoasș;
 Din țmș oar' askulatș sabyıtya meș kșvint:

Kșçii 'șiaș myrit pșringii de reoa sșgșçie
 Çerșnd ne la gșșnișii mi țmș de monastire;
 Ty, vai! tot ne la gardyri sș nieî in agonie?
 Kșçii fșye țeara noastrș de alçii 'nkștyrıre
 E leçe ka drentatea v'odatș sș ny kșnt?

E leçe fetıșoara ce 'nçene sș vșeasș,
 Sș fie fșındıitș, sș fie ștrımtoratș,
 Sș'mî skıșbe gax 'n dume? — Çiookla s'o amțçeasș
 Ky anș ne'nçenyș s'o soarș dınt'ro datș
 Șii 'nyșmș s'o dea 'n pșbalık diș mșnș 'n mșnș
 țmșlșnd?

E leçe intr'o peay in zi de paçe mare
 Kșnd șoakș mi vșgșnișii, konii çiooknesk oș
 Șii vabele las fșyka in șnta sșgșștoare,
 Çıganya nyșai țnșș la zega dı çea nyoș
 Sș kate in tșçere

E leçe-atștea in dok de fabrıçii, dıtyrıçii?
 Atștea ekınaçe in dok de naıyryi byne?

IOAN CATINA.

R., I. D. N.